

Landbruks- og matdepartementet
Postboks 8007 Dep.
0030 OSLO

Saksbehandler: Hilde Wahl Moen
Direkte telefon: 73567134
Dato: 07.10.2024
Saksnummer: 24/1617 - 2
Arkivkode: 008
Deres referanse:

Høring - forslag til endringer i reindriftsloven og tilhørende endringer i jordskiftelova

Det vises til departementets brev av 1.7. d.å. vedlagt høringsnotat samt til etterfølgende fristforlengelse. Domstoladministrasjonen (DA) har for øvrig videresendt brev og høringsnotat til aktuelle jordskifteretter med oppfordring til å avgi en høringsuttalelse.

DA er først og fremst et overordnet administrativt organ for alle landets domstoler. Vi har i denne høringen valgt å konsentrere vår uttalelse knyttet til forslaget om oppnevning av et særskilt utvalg av reindriftskyndig meddommere, jf. høringsnotatets pkt.7.3.1 samt pkt. 8 Økonomiske og administrative konsekvenser. Vi er ellers kjent med at de aktuelle jordskifteretter vil avgi en felles høringsuttalelse som også omfatter en del av de materielle lovforslagene.

Innledningsvis er DA tilfreds med at det nå foreslås endringer i de aktuelle lovene som sikrer reindriften tilgang til jordskiftevirkemidlene på linje med andre bruksberettigede. Det blir nå viktig at jordskifterettene gjennom et grundig og kompetent arbeid skaper tillit og bidrar til å være en konfliktløser i reindriften utfordringer m.h.t. beiteressurser og arealbruk.

Høringsnotatets pkt. 7.3.1. Oppnevning av et særskilt utvalg av reindriftskyndige meddommere

DA støtter forslaget om å oppnevne et eget utvalg av reindriftskyndige meddommere og er enig i at dette vil være viktig for legitimiteten og tilliten ved behandling av aktuelle saker i jordskifteretten. DA har heller ingen innvendinger mot at Sametinget og NRL skal ha rett til å foreslå kandidater til utvalget.

I høringsnotatet foreslår departementet at det etableres et utvalg av reindriftskyndige meddommere som velges av Landbruks- og matdepartementet etter forslag fra Sametinget og NRL. Forslaget har klare likhetstrekk med meddommerutvalget for arbeidslivskyndige, jf. arbeidsmiljøloven § 17-6. Som det fremgår av arbeidsmiljølovens § 17-6 velges disse meddommerne av DA etter forslag fra arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene.

DA mener imidlertid at det er betenkelig at valg av reindriftskyndige meddommere skal skje i regi av et departement. Valg av alminnelige meddommere, skjer i dag etter definerte demokratiske prosesser i landets kommunestyre, mens skjønnsmedlemmer og arbeidslivskyndige meddommere velges av hhv. fylkestingene og DA.

DA ber departementet vurdere denne delen av forslaget på ny. Slik DA ser det er det mer hensiktsmessig om ansvaret for oppnevning av reindriftsfaglige meddommere legges til utvalgte fylkesting, på tilsvarende måte som oppnevning av skjønnsmedlemmer. Fylkeskommunen og fylkestinget antas å ha tilstrekkelig nærhet til miljøene kompetansen skal hentes fra, og tilstrekkelig uavhengighet fra departementet, reindriftsforvaltningen og reindriften. Alternativt kan kompetansen legges til DA, som allerede har ansvar for oppnevning av arbeidslivskyndige meddommere.

Høringsnotatet inneholder heller ikke detaljer om hvilken konkret kompetanse som er nødvendig for å kunne bli oppnevnt til utvalget. DA stiller spørsmål ved om henvisningen til domstoloven § 94 og dens ordlyd «særskilt kyndighet innenfor det saken gjelder» gir tilstrekkelig veiledning. Det presiseres heller ikke hvorvidt ansatte i reindriftsforvaltningen ikke bør være valgbare til et slikt utvalg, av hensyn til mulige habilitets- og interessekonflikter.

Høringsnotatets pkt. 7.3.1 Jordskifteretten som reindriftsdomstol

I høringsnotatet foreslås det at jordskifterettene skal settes som reindriftsdomstol når jordskifteretten settes med to reindriftskyndige meddommere. Det presiseres at dette ikke skal ha noen annen prosessuell eller materiell betydning utover at man bruker en annen betegnelse når jordskifteretten opptrer i disse sakene.

Jordskifteretten har også en rekke skjønn innenfor sitt kompetanseområde. I slike saker settes jordskifteretten som skjønnsrett. DA ber departementet vurdere om betegnelsen «reindriftstrett» er en bedre betegnelse når jordskifteretten settes med to reindriftskyndige.

Høringsnotatets pkt. 8 Økonomiske og administrative konsekvenser

Høringsnotatet legger til grunn at forslagene vil innebære en større arbeidsmengde for jordskifteretter som har samisk reindrift innenfor sin rettskrets. Det legges videre til grunn at det er vanskelig å se omfanget av økt arbeidsmengde før tiltakene har virket en tid. Departementet antar at det er behov for å styrke bemanningen i en eller flere jordskifteretter tilsvarende 5-10 mill. kroner.

DA er enig i at jordskifterettene må styrkes og at det er vanskelig å se omfanget av arbeidsmengde før det har gått en tid. Flere av jordskifterettene i Nord-Norge er allerede i en sårbar bemanningsmessig situasjon og dette gjelder særlig Finnmark jordskifterett som er eneste jordskifterett med kun en dommer.

Rekruttering av kvalifiserte kandidater til dommerembeter og ingeniørstillinger i Nord-Norge er svært vanskelig og tidkrevende. Det er flere erfarne dommere som vil gå av med pensjon i nær framtid. Det er derfor viktig at jordskifterettene tilføres midler til rekruttering samtidig med at endringene vedtas, slik at man er sikret den nødvendige bemanning. Tilkalling av

dommere og ingeniører fra andre jordskifteretter og andre deler av landet er fordyrende og er heller ikke hensiktsmessig i sakstyper som går over lengre tid.

I tillegg til bemanning må jordskifterettens budsjetter også styrkes i forhold til kompetansehevende tiltak og økte driftskostnader. Valg av organisering av ordningen med reinsdriftskyndige meddommere vil også kunne ha økonomiske og administrative konsekvenser. Dette er ikke nærmere belyst i høringsnotatet. Domstoladministrasjonen tar for øvrig departementets økonomiske anslag til orientering og forutsetter at det vil bli gitt anledning til å komme med mere konkrete innspill som en del av den ordinære budsjettprosessen

Med hilsen

Solveig Moen
avdelingsdirektør

Hilde Wahl Moen
seniorrådgiver

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.